

EDUSKUNNAN VASTAUS 68/2010 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 34/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Sosiaali- ja terveystoimi on antanut asiasta mietinnön (StVM 8/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään laitosten, viranomaisten ja elinten toimivallasta sekä tehtävistä ja sähköisestä tiedonvaihdosta sovellettaessa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelyä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009 Suomessa.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

2) *täytäntöönpanoasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelyä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

3) *julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antavalla yksiköllä* sairaanhoitopiiriä sekä kunnan tai kuntayhtymän ylläpitämää terveyskeskusta, sairaalaa tai muuta terveydenhuollon toimintayksikköä;

4) *luontoisetuksilla* julkisia terveys- ja sairaalapalveluita, Kansaneläkelaitoksen järjestämää tai korvaamaa kuntoutusta sekä sairausvakuutuslain (1224/2004) ja tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaisia sairaanhoitokorvauksia;

5) *maksuihin perustumattomilla erityisillä rahaetuuksilla* perusasetuksen liitteeseen X Suomen osalta merkittävät etuudet;

6) *sähköisellä asiakirjalla* täytäntöönpanoasetuksen 1 artiklan 2 kohdan d alakohdassa tarkoitettua rakenteista sähköistä asiakirjaa.

Mitä tässä laissa säädetään jäsenvaltiosta, koskee myös muuta valtiota, jossa sovelletaan perusasetusta tai täytäntöönpanoasetusta.

2 luku

Toimivaltasäännökset

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Perusasetuksen 1 artiklan m alakohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen Suomessa on sosiaali- ja terveysministeriö.

4 §

Toimivaltaiset laitokset etuuksia koskevissa asioissa

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisia laitoksia ovat Suomessa sosiaaliturvalaitokset:

1) sairausetuudet, äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet:

a) luontoisetuksia koskevissa asioissa julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antava yksikkö sekä Kansaneläkelaitos siltä osin kuin kyse on sairausvakuutuslain mukaisista sairaanhoitokorvauksista ja Kansaneläkelaitoksen järjestämästä tai korvaamasta kuntoutuksesta sekä perusasetuksen nojalla annettavien sairaus- ja

äitiysetuuksien kustannusten korvaamisesta sekä asianomainen tapaturmavakuutuslaitos tai Tapaturmavakuutuslaitosten liitto siltä osin kuin kyse on tapaturmavakuutuslain mukaisista sairaanhoitokorvauksista;

b) rahaetuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

2) työkyvyttömyysetuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaisia työkyvyttömyyseläkkeitä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia työkyvyttömyysetuusia koskevissa asioissa työeläkelakien mukainen työeläkelaitos;

3) vanhuusetuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaisia vanhuuseläkkeitä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia vanhuuseläkkeitä koskevissa asioissa työeläkelakien mukainen työeläkelaitos;

4) perhe-eläke-etuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaisia perheläkkeitä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia perheläkkeitä koskevissa asioissa työeläkelakien mukainen työeläkelaitos;

5) työtapaturma- ja ammattitautietuuksia koskevissa asioissa asianomainen tapaturmavakuutuslaitos tai Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;

6) työttömyysetuudet:

a) työttömyysvakuutuksen perusturvajärjestelmää koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työttömyysvakuutuksen ansiosidonnaista järjestelmää koskevissa asioissa työttömyyskassa;

7) varhaiseläke-etuuksia koskevissa asioissa työeläkelakien mukainen työeläkelaitos;

8) perhe-etuuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

9) maksuihin perustumattomia erityisiä rahaetuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos.

5 §

Toimivaltaisiksi nimetyt laitokset ja elimet sovellettavaa lainsäädäntöä koskevissa asioissa

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan iii alakohdassa tarkoitettu toimivaltaisen viranomaisen nimeämä toimivaltainen laitos Suomessa on:

1) Eläketurvakeskus sovellettaessa perusasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevia säännöksiä niissä tilanteissa, joista säädetään Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 2 §:n 2 momentin 3 kohdassa;

2) Kansaneläkelaitos sovellettaessa perusasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevia säännöksiä siltä osin kuin asia ei kuulu Eläketurvakeskuksen toimivaltaan.

Eläketurvakeskus ja Kansaneläkelaitos ovat perusasetuksen 16 artiklassa tarkoitettuja toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä elimiä sovitessa poikkeuksista sovellettavaan lainsäädäntöön 1 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa. Henkilön tai hänen työnantajansa pyynnöstä hakemus sovellettavasta lainsäädännöstä siirretään sosiaali- ja terveysministeriölle toimivaltaisena viranomaisena ratkaistavaksi.

6 §

Toimivaltaiseksi nimetyt laitokset eräissä työnhakuun liittyvissä tilanteissa

Perusasetuksen 1 artiklan q alakohdan iii alakohdassa tarkoitettuja toimivaltaisen viranomaisen nimeämiä toimivaltaisia laitoksia ovat työ- ja elinkeinotoimistot sovellettaessa täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan ja perusasetuksen 64 artiklan 1 kohdan a alakohdan säännöksiä.

Perusasetuksessa ja täytäntöönpanoasetuksessa tarkoitettuja työvoimaviranomaisia Suomessa ovat työ- ja elinkeinotoimistot.

7 §

Asuinpaikan ja oleskelupaikan laitokset

Perusasetuksen 1 artiklan r alakohdassa tarkoitettuja asuinpaikan ja oleskelupaikan laitoksia Suomessa ovat sosiaaliturva-aloittain:

1) sairausetuudet, äitiysetuudet ja vastaavat isyysetuudet:

a) luontoisetuuksia koskevissa asioissa julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antava yksikkö sekä Kansaneläkelaitos siltä osin kuin kyse on sairausvakuutuslain mukaisista sairaanhoitokorvauksista, Kansaneläkelaitoksen järjestämästä tai korvaamasta kuntoutuksesta sekä perusasetuksen nojalla annettavien sairaus- ja äitiysetuuksien korvaamisesta;

b) rahaetuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

2) työkyvyttömyysetuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaista työkyvyttömyyseläkettä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia työkyvyttömyysetuuksia koskevissa asioissa Eläketurvakeskus ja työeläkelakien mukaiset työeläkelaitokset;

3) vanhuusetuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaisia vanhuuseläkkeitä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia vanhuuseläkkeitä koskevissa asioissa Eläketurvakeskus ja työeläkelakien mukaiset työeläkelaitokset;

4) perhe-eläke-etuudet:

a) kansaneläkejärjestelmän mukaisia perhe-eläkkeitä koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työeläkejärjestelmän mukaisia perhe-eläkkeitä koskevissa asioissa Eläketurvakeskus ja työeläkelakien mukaiset työeläkelaitokset;

5) työtapaturma- ja ammattitautietuuksia koskevissa asioissa Tapaturmavakuutuslaitosten liitto;

6) työttömyysetuudet:

a) työttömyysvakuutuksen perusturvajärjestelmää koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

b) työttömyysvakuutuksen ansiosidonnaista järjestelmää koskevissa asioissa asianomainen työttömyyskassa;

7) perhe-etuuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos;

8) maksuihin perustumattomia erityisiä rahaetuuksia koskevissa asioissa Kansaneläkelaitos.

8 §

Yhteyselimet

Täytäntöönpanoasetuksen 1 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yhteyselin Suomessa on:

1) Kansaneläkelaitos sairaus- ja äitiysetuuksia ja vastaavia isyysetuuksia, kansaneläkejärjestelmän mukaisia etuuksia, perhe-etuuksia ja työttömyysetuuksia koskevissa asioissa, perusasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien säännösten mukaan toimivaltaansa kuuluvissa tilanteissa sekä täytäntöönpanoasetuksen IV osaston kustannusten korvaamista koskevissa säännöksissä yhteyselimelle määriteltujen tehtävien osalta;

2) Eläketurvakeskus työeläkejärjestelmän sekä perusasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien säännösten mukaan toimivaltaansa kuuluvissa tilanteissa;

3) Tapaturmavakuutuslaitosten liitto työtapa- turma- ja ammattitautietuuksia koskevissa asioissa sekä täytäntöönpanoasetuksen IV osaston kustannusten korvaamista koskevissa säännöksissä yhteyselimelle määriteltujen tehtävien osalta.

9 §

Yhteyslaitos eläkehakemusten käsittelyssä

Täytäntöönpanoasetuksen 47 artiklassa tarkoitettu yhteyslaitos Suomessa on Eläketurvakeskus.

10 §

Takaisinperintä

Toisen jäsenmaan laitoksen vakuutusmaksu- ja koskevan takaisinperintäpyynnön osalta täytäntöönpanoasetuksen 75 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu nimetty laitos on Suomessa Eläketurvakeskus.

Tässä laissa tarkoitetun viranomaisen tai laitoksen taikka toimeentulotukea myöntävän viranomaisen liikaa maksaman määrän takaisinperinnästä muusta jäsenvaltiosta myönnettäväksi tulevasta eläkkeestä huolehtii Eläketurvakeskus.

3 luku

Tehtävät ja velvoitteet

11 §

Todistusten ja muiden esitettävien asiakirjojen antaminen

Eläketurvakeskus antaa:

1) täytäntöönpanoasetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisen todistuksen sovellettavasta lainsäädännöstä toimivaltaansa kuuluvissa tilanteissa;

2) täytäntöönpanoasetuksen 48 artiklan 1 kohdan tarkoittaman yhteenvedon eläkepää- töksistä.

Kansaneläkelaitos antaa:

1) täytäntöönpanoasetuksen 19 artiklan 2 kohdan mukaisen todistuksen sovellettavasta lainsäädännöstä, jollei todistuksen antaminen kuulu Eläketurvakeskuksen toimivaltaan;

2) täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 1 kohdan mukaisen todistuksen oikeudesta työt- tömyysetuuksiin työttömyysvakuutuksen perus- turvajärjestelmän osalta;

3) täytäntöönpanoasetuksen 54 artiklan 1 kohdan mukaisen todistuksen vakuutus- ja työskentelykausista;

4) eurooppalaisen sairaanhoitokortin ja sen väliaikaisesti korvaavan todistuksen;

5) täytäntöönpanoasetuksen 24 artiklan mukaisen rekisteröintitodistuksen luontoisetuusk-sien saamiseksi;

6) täytäntöönpanoasetuksen 29 artiklan mukaisen todistuksen entisen rajatyöntekijän oikeudesta hoitoon entisessä työskentelyvaltiossa.

Asianomainen työttömyyskassa antaa:

1) täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 1 kohdan mukaisen todistuksen oikeudesta työttömyysetuuksiin työttömyysvakuutuksen ansiosidonnaisen järjestelmän osalta;

2) täytäntöönpanoasetuksen 54 artiklan 1 kohdan mukaisen todistuksen vakuutus- ja työskentelykausista.

Asianomainen tapaturmavakuutuslaitos antaa täytäntöönpanoasetuksen 33 artiklan mukaisen todistuksen oikeudesta työtapaturmien ja ammattitautien johdosta myönnettäviin hoitoetuuksiin.

Työ- ja elinkeinotoimisto antaa:

1) täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan 1 kappaleen mukaisen todistuksen työnhakijaksi ilmoittautumisesta;

2) täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan 2 kappaleen mukaisen todistuksen seikoista, jotka saattavat vaikuttaa etuusoikeuteen;

3) täytäntöönpanoasetuksen 55 artiklan 4 kohdan 3 kappaleen mukaisen todistuksen työttömän tilanteen seurannasta, työhaun voimassaolosta sekä valvontamenettelyjen noudattamisesta.

12 §

Maksujen määräämistä varten annettavat tiedot

Kansaneläkelaitos vahvistaa Verohallinnon pyynnöstä, onko henkilö vakuutettu sairausvakuutuslain mukaisesti Suomessa tai onko Suomi vastuussa henkilön sairaanhoidon kustannuksista perusasetuksen mukaisesti.

13 §

Todistus oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa

Julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antavan yksikön tai asianomaisen henkilön pyynnöstä Kansaneläkelaitos selvittää henkilön oikeuden hoitoon ja antaa täytäntöönpanoasetuksen 19 artiklan 2 kohdan perusteella todistuksen oikeudesta hoitoetuuksiin Suomessa. Kansaneläkelaitos voi antaa todistuksen myös omasta aloitteestaan. Todistus sitoo julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antavaa yksikköä.

14 §

Lupa saada hoitoa toisessa jäsenvaltiossa

Kansaneläkelaitos antaa henkilölle täytäntöönpanoasetuksen 26 artiklan mukaisen luvan saada asianmukaista hoitoa asuinjäsenvaltion ulkopuolella julkisia terveys- ja sairaalapalveluja antavan yksikön sitovan lausunnon perusteella.

Kansaneläkelaitoksen 1 momentissa tarkoitettua lupaa koskevaan päätökseen voidaan hakea muutosta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

4 luku

Sähköinen tiedonvaihto ja yhteyspiste

15 §

Yhteyspiste

Täytäntöönpanoasetuksen 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yhteyspiste Suomessa on sijoitettu Kansaneläkelaitokseen.

16 §

Yhteyspisteen käyttö

Viranomaiset, laitokset ja elimet, joita tämä laki koskee, käyttävät sähköisessä tiedonvaihdossa yhteyspistettä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan säännösten mukaisesti.

17 §

Kansaneläkelaitoksen tehtävät ja vastuu yhteyspisteessä

Kansaneläkelaitos ylläpitää yhteyspisteen toimintaa varten tarvittavaa tietoteknistä valmiutta ja huolehtii, että tiedonvaihdon tietoturvasa on riittävä sekä hoitaa yhteyspisteen tietojärjestelmää tässä laissa tarkoitettujen viranomaisten, laitosten ja elinten lukuun. Kansaneläkelaitos voi myös tuottaa tietojärjestelmään liittyviä palveluja edellä mainituille viranomaisille, laitoksille ja elimille.

Kansaneläkelaitos vastaa yhteyspisteen yleisestä toiminnasta ja toiminnan lainmukaisuudesta sekä vastaa tietojärjestelmässä olevien tietojen käytettävyydestä, eheydestä, muuttumattomuudesta, suojaamisesta, säilyttämisestä ja hävittämisestä.

Kansaneläkelaitos järjestää yhteyspisteen toimintaa varten tarpeelliset varajärjestelmät toimintahäiriöiden ja poikkeusolojen varalle.

Kansaneläkelaitos kerää lokitiedot tietojärjestelmässä olevien tietojen käytön seurantaan varten.

Kansaneläkelaitos huolehtii yhteyspisteessä käsiteltyjen ja sen kautta välitettyjen sähköisten asiakirjojen tilastoinnista 25 §:ssä tarkoitettujen kustannusten jakamiseksi.

18 §

Rekisterinpitäjien tehtävät ja vastuu

Kukin viranomainen, laitos ja elin on yhteyspisteen tietojärjestelmässä käsiteltävien omien tietojensa rekisterinpitäjä ja vastaa näiden tietojen sekä yhteyspisteen kautta sille välitettyjen tai käyttöön annettujen sähköisten asiakirjojen osalta lokitietojen keräämisestä tietojen käytön seurantaan varten.

19 §

Käyttöoikeudet yhteyspisteen tietojärjestelmäpalveluun

Kansaneläkelaitos antaa saapuneet sähköiset asiakirjat viipymättä asianomaisen viranomaisen, laitoksen tai elimen käyttöön.

Viranomaisilla, laitoksilla ja elimillä on oikeus saada tietojärjestelmästä toimivaltaansa liittyvät sähköiset asiakirjat, jotka ovat tarpeen perusasetuksen ja täytäntöönpanoasetuksen soveltamiseksi.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus yhteyspistettä ylläpitävänä laitoksena avata saapunut sähköinen asiakirja, jos se on välttämätöntä toimivaltaisen laitoksen tai yhteyselimen selvittämiseksi tai 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua palvelun tuottamiseksi. Kansaneläkelaitoksella on oikeus avata sähköinen asiakirja myös, jos asiakirja on jäänyt käsittelemättä tai sen avaamiseen on muu erityinen syy.

Tapaturmavakuutuslaitosten liitolla ja Eläketurvakeskuksella on oikeus avata toimivaltaansa liittyvä sähköinen asiakirja, jos se on välttämätöntä toimivaltaisen tapaturmavakuutuslaitoksen tai työeläkelaitoksen selvittämiseksi.

20 §

Henkilön tiedonsaantioikeus

Henkilöllä on oikeus tarkastaa, mitä häntä koskevia tietoja ja tässä laissa tarkoitettuja sähköisiä asiakirjoja tietojärjestelmään on tallennettu. Tämän oikeuden toteuttamisesta säädetään henkilötietolain (523/1999) 26—28 §:ssä.

21 §

Henkilötietojen käsittely ja säilytys

Kansaneläkelaitoksella on yhteyspisteen toimintaa varten oikeus käsitellä tietojärjestelmässä olevia tietoja tietojärjestelmän käyttötarkoituksen mukaisesti.

Asiakirjojen säilytysaikojen määrittämisestä on voimassa, mitä arkistolaisissa (831/1994) tai muussa laissa säädetään.

22 §

Tiedot väestötietojärjestelmästä

Kansaneläkelaitoksella on yhteyspisteen toimintaa varten oikeus saada salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 13 §:ssä tarkoitetut tiedot ja niitä koskevat lisäykset, muutokset ja korjaukset lukuun ottamatta mainitun pykälän 1 momentin 11, 15 ja 17—20 kohdassa tarkoitettuja tietoja sekä 22 kohdassa tarkoitettua muuta yhteystietoa sekä ammattia. Kansaneläkelaitoksella on lisäksi oikeus saada mainitun lain 17 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetut tiedot ja niitä koskevat lisäykset, muutokset ja korjaukset.

Kansaneläkelaitoksella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitetut tiedot maksutta. Jos tiedot tarvitaan määrättyssä muodossa ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, on kustannukset kuitenkin korvattava.

5 luku

Sähköisen tiedonvaihdon hallinnointi ja kustannusten jako

23 §

Yhteistyöryhmä

Sähköisen tiedonvaihdon kehittämistä, hallinnointia ja kustannusten jakoa varten sosiaali- ja terveysministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan kuusijäsenisen yhteistyöryhmän, jossa ovat edustettuina sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ja Työttömyyskassojen yhteisjärjestö. Jäsenten lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhteistyöryhmään siinä edustettuina olevien toimijoiden ehdotuksesta enintään kaksi asiantuntijaa. Yhteistyöryhmässä on oltava edustettuna riittävä Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädännön, kansallisen sosiaali-

turvalainsäädännön ja tietojärjestelmien asiantuntemus.

Yhteistyöryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Yhteistyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja aina yhden edustettuna olevan toimijan sitä vaatiessa.

24 §

Yhteistyöryhmän tehtävät

Yhteistyöryhmän on seurattava sähköisen tiedonvaihdon toimivuutta, arvioitava muutos- ja kehittämistarpeet sekä vahvistettava kunkin vuoden syyskuun loppuun mennessä yksimielisesti vuosisuunnitelma kustannusarvioineen yhteyspisteen kehittämiseksi ja sitä koskevien muutosten toteuttamiseksi.

Yhteistyöryhmän on vuosittain todettava sähköisen tiedonvaihdon, yhteyspisteen yleisen hallinnon ja käytettyjen palvelujen vuosittomat sekä toteutuneet kokonaiskustannukset.

Yhteistyöryhmän on tehtävä sosiaali- ja terveysministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä esitys kunkin toimijan kustannusosuuksiksi sen mukaisesti kuin 25 §:ssä säädetään.

25 §

Kustannusten jako

Yhteyspisteen yhteiset käyttö- ja hallinnointikustannukset jaetaan vuosittain tiedonvaihtoon osallistuneiden toimijoiden kesken tiedonvaihdon ja käytettyjen palvelujen määrän perusteella siten, että perusteena käytetään edellisen vuoden toteutuneita kokonaiskustannuksia ja vuositoteumia.

Kehittämisen ja ylläpitokustannukset sekä muutostöiden kustannukset jaetaan niistä aiheutuneen työmäärän perusteella toimijoiden kesken. Yhteisiksi luettavat kustannukset jaetaan käyttö- ja hallinnointikustannusten suhteessa. Yksinomaan yhtä toimijaa koskevien muutosten aiheuttamista kustannuksista vastaa kyseinen toimija.

Yhteyspisteen rakentamiskustannukset jaetaan toimijoiden kesken kunkin toimijan osuu-

desta aiheutuneen työmäärän perusteella sekä yhteisiksi luettavat kustannukset arvioitujen käyttö- ja hallinnointikustannusten suhteessa.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa yhteistyöryhmän esityksestä 24 §:ssä tarkoitetut vuositoteumat ja niiden perusteella määräytyvän kunkin toimijan kustannusosuuden.

26 §

Kustannusosuuksien suorittaminen

Kukin toimija suorittaa vuosittain kustannusosuutensa Kansaneläkelaitokselle kustannusosuuksien vahvistamisen jälkeen kesäkuun loppuun mennessä.

6 luku

Hallinnolliset säännökset

27 §

Luontoisetuuksien kustannusten korvaaminen ja periminen

Kansaneläkelaitos korvaa valtion varoista perusasetuksen 35 artiklan ja täytäntöönpanoasetuksen 62—69 artiklan mukaisesti luontoisetuuksista johtuvat kustannukset etuudet antaneelle toisen jäsenvaltion laitokselle. Korvaaminen tapahtuu vastaavin menettelyin kuin sairausvakuutuslain 15 luvussa säädetään.

28 §

Eurooppalaisen sairaanhoitokortin väärinkäyttö

Kansaneläkelaitos voi ryhtyä toimenpiteisiin eurooppalaisen sairaanhoitokortin perusteella saadusta hoidosta valtiolle aiheutuneiden kustannusten perimiseksi kyseiseltä sairaanhoitokorttia käyttäneeltä, jos hän on käyttänyt korttia, vaikka hän tiesi tai hänen olisi pitänyt tietää, ettei hän saa sitä käyttää.

Kustannusten perinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi tai sairaanhoitokortin käytöstä valtiolle aiheutuneiden kustannusten määrä on vähäinen. Lisäksi perinnästä voidaan luopua kustannusten perintää koskevan päätöksen antamisen jälkeen myös silloin, kun perintää ei henkilön taloudellinen tilanne huomioon ottaen ole enää tarkoituksenmukaista jatkaa tai kun perinnän jatkamisesta aiheutuisi perimättä olevaan saatavaan nähden kohtuuttomat kustannukset.

Perintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

29 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sen 2 ja 3 luvun säännöksiä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2010.

Laki

Eläketurvakeskuksesta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Eläketurvakeskuksesta 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun lain (397/2006) 2 §:n 2 momentin 3 ja 4 kohta seuraavasti:

2 §

Eläketurvakeskuksen tehtävät

Eläketurvakeskuksen tehtävänä on lisäksi:

3) ratkaista työnantajan, työntekijän, virkamiehen tai yrittäjän hakemuksesta, onko sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 (*EU:n sosiaaliturvan perusasetus*) ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annetun asetuksen (EY) N:o 987/2009 (*EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetus*) tai Suomen tekemien sosiaaliturvasopimusten sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien säännösten mukaan ulkomailla työskentelevään henkilöön sovellettava Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä, ja antaa muusta kuin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 16 artiklassa tarkoitetun poikkeuslupa-asian ratkaisusta asianosaisen pyynnöstä valituskelpoinen päätös;

4) hoitaa sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamista koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (/) tarkoitettuja ulkomaille toimitettaviin

eläkehakemuksiin liittyviä yhteyslaitostehtäviä ja muita yhteyselintehtäviä siten kuin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa säädetään sekä vastaavia sosiaaliturvasopimuksissa määrättyjä tehtäviä sekä hoitaa mainitussa laissa tarkoitettuja takaisinperintää koskevia tehtäviä siten kuin EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa ja EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa säädetään;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä toukokuuta 2010.

Tilanteissa, joissa EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 87 ja 90 artiklan mukaan sovelletaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työntekijän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 19 päivänä toukokuuta 2006 annetun työntekijän eläkelain (395/2006) 129 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 7 ja 8 kohta, 4 §:n 3 momentin 2 kohta ja 4 momentti, 5 §:n 1 momentti ja 2 momentin johdantokappale, 123 §:n 11 ja 13 kohta, 129 §:n otsikko, 150 §:n 2 momentin 3 kohta ja 5 momentti, 198 §:n 1 momentin 1 kohta, 206 §:n 1 kohta ja 210 §:n 1 momentin 2 kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 4 §:n 3 momentin 2 kohta ja 4 momentti laissa 1097/2008 sekä 206 §:n 1 kohta laissa 526/2009, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

7) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004 ja *EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 883/2004 täytäntöönpanomenettelystä annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 987/2009;

8) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

4 §

Työsuhde

Laki ei koske:

2) työntekijää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

Jos 3 momentin 3 kohdassa tarkoitettuun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella taikka jos työntekijään sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä välittömästi ennen Suomessa

työskentelyn alkamista, häneen sovelletaan kuitenkin tätä lakia.

5 §

Työskentely ulkomailla

Tämä laki koskee sellaista ulkomailla työskentelevää työntekijää, johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella, jos tämän lain soveltamisalaan kuulumisen edellytykset muutoin täyttyvät.

Tämä laki koskee myös muuta työntekijää, jonka suomalainen työnantaja lähettää työhön maahan, jossa ei sovelleta EU:n sosiaaliturvan perusasetusta eikä sosiaaliturvasopimusta, edellyttäen, että:

123 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheeton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan;

129 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään

150 §

Ulkomailla työskentelevän työntekijän vakuuttaminen

Suomalainen työnantaja voi järjestää tämän lain mukaisen eläketurvan työntekijälle, joka Suomesta lähetetään (*lähetetty työntekijä*) työskentelemään:

3) maahan, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvasopimusta niissäkin tilanteissa, joissa työntekijän työsuhde suomalaiseen lähettävään työnantajaan säilyy ja työntekijän eläketurva järjestetään asetuksen tai sopimuksen määräysten johdosta työskentelymaassa.

Työnantaja voi järjestää työntekijälle 2 ja 3 momentin mukaisen eläketurvan, vaikka työntekijän eläketurva olisi pakollisesti järjestetty maassa, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvasopimusta.

198 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Eläkelaitoksella, Eläketurvakeskuksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä tai Eläke-

turvakeskuksesta annetussa laissa, EU:n sosiaaliturvan perusasetuksessa tai EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksessa taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa;

206 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietoja harjoittaville rekisterinpitäjille

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

210 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Eläketurvakeskuksella ja sen suostumuksella eläkelaitoksella on oikeus avata tekninen käyttöyhteys sen lisäksi, mitä tietojen antamisesta teknisellä käyttöyhteydellä säädetään julkisuuslain 29 §:n 3 momentissa:

2) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 206 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työn-

tekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

yrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun yrittäjän eläkelain (1272/2006) 125 §:n 2 momentti sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentin 12 ja 13 kohta, 4 §:n 6 kohta, 6 §:n 1 momentti, 125 §:n otsikko ja 152 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin niistä on 152 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 527/2009, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

12) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

13) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

4 §

Lain ulkopuolelle jäävä yrittäjätoiminta

Tämä laki ei koske:

6) yrittäjää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

6 §

Yrittäjätoiminta ulkomailla

Tämä laki koskee myös sellaista ulkomailla työskentelevää yrittäjää, johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella, jos tämän lain soveltamisalaan kuulumisen edellytykset muutoin täyttyvät.

125 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään

sopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

152 §

Tietojen antaminen viranomaisille ja luottotietotoimintaa harjoittavalle rekisterinpitäjälle

Eläkelaitoksella ja Eläketurvakeskuksella on oikeus sen lisäksi, mitä julkisuuslaissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja seuraavasti:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielmelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturva-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun merimieseläkelain (1290/2006) 126 §:n 2 momentti ja

muutetaan 2 §:n 1 momentin 9 ja 10 kohta, 4 §:n 2 momentin 2 kohta, 5 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohta, 120 §:n 11 ja 13 kohta ja 126 §:n otsikko,

sellaisena kuin niistä on 5 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 1280/2007, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

9) EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

10) EU- ja ETA-maalla maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

4 §

Lain soveltamisalaan kuuluva työntekijä

Tätä lakia sovelletaan myös työntekijään, joka tekee merimieslaissa tarkoitettua työtä vastaavaa työtä:

2) ulkomaanliikenteeseen käytettävässä ulkomaisessa kauppa-aluksessa, kun työntekijään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

5 §

Lain soveltamisalan rajaukset

Tämä laki ei koske työntekijää:

1) johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella;

2) joka on työssä meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaiseen kauppa-alusluetteloon merkityssä suomalaisessa aluksessa, jollei hän ole Suomen kansalainen tai vakituisesti Suomessa asuva, eikä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella muuta seuraa;

120 §

Eläkkeen maksamisjärjestys

Jos eläke on maksettava muulle kuin eläkkeensaajalle itselleen tämän tai muun lain perusteella ja kahdella tai useammalla viranomaisella, kunnalla, laitoksella tai toimielimellä taikka muulla taholla on oikeus siihen, eläke maksetaan seuraavassa järjestyksessä:

11) EU- tai ETA-maan laitokselle eläkkeen aiheuton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 2 kohdan mukaan;

13) EU- tai ETA-maan laitokselle muun etuuden kuin eläkkeen aiheuton maksu EU:n sosiaaliturvan täytäntöönpanoasetuksen 72 artiklan 1 ja 3 kohdan mukaan;

126 §

Muutoksen hakeminen eläkekassan viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

maatalousyrittäjän eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 22 päivänä joulukuuta 2006 annetun maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 104 §:n 2 momentti sekä
muutetaan 2 §:n 1 momentin 11 ja 12 kohta, 7 §:n 7 kohta, 8 §:n 1 momentti, 8 a §:n 1 momentti, 8 b §:n 5 kohta, 10 b §:n 1 momentti ja 104 §:n otsikko,
 sellaisina kuin niistä ovat 8 a §:n 1 momentti, 8 b §:n 5 kohta ja 10 b §:n 1 momentti laissa 990/2008, seuraavasti:

2 §

Keskeiset määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

11) *EU:n sosiaaliturvan perusasetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 883/2004;

12) *EU- ja ETA-maalla* maata, jossa sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetusta tai sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71;

7 §

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävä maatalousyrittäjätoiminta

Tämä laki ei koske:

7) maatalousyrittäjää, johon ei sovelleta Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

8 §

Maatalousyrittäjätoiminta ulkomailla

Tämä laki koskee myös sellaista ulkomailla työskentelevää maatalousyrittäjää, johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella, jos tämän lain soveltamisalaan kuulumisen edellytykset muuten täyttyvät.

8 a §

Apurahansaaja

Tässä laissa apurahansaajalla tarkoitetaan Suomessa asuvaa henkilöä, joka olematta työsuhteessa apurahan myöntäjään tekee Suomessa tieteellistä tutkimusta tai harjoittaa taiteellista toimintaa hänelle Suomesta henkilökohtaisesti myönnetyn apurahan turvin. Sama koskee henkilöä, joka vastaavasti työsuhteessa olematta tekee työtä tutkija- tai taiteilijaryhmässä, jolle apuraha on myönnetty. Edellä tarkoitettuna apurahansaajana pidetään myös henkilöä, joka työsuhteessa ollessaan tai yrittäjätoimintaa harjoittaessaan saa apurahan työsuhteesta tai yrittäjätoiminnasta erillään tehtävää tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten. Suomessa asumista ei kuitenkaan edellytetä apurahansaajalta, johon sovellettaisiin Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai

sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

8 b §

Lain soveltamisalan ulkopuolelle jäävä apurahansaajan työ

Tämä laki ei koske apurahansaajan työtä:

5) jos apurahansaajaan ei sovelleta Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen sovellettavaa lainsäädäntöä koskevien määräysten perusteella.

10 b §

Apurahansaajan vakuutuksen voimassaolo ja sen päättyminen

Edellä 10 a §:n 3 momentissa tarkoitetun vakuutuksen voimassaolo jatkuu apurahansaajan muussa maassa kuin EU- tai ETA-maassa tai sosiaaliturvasopimusmaassa asumisesta ja työskentelystä huolimatta, jos häneen sovelletaan edelleen Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain (1573/1993) nojalla. Edellä tarkoitetun vakuutuksen voimassaolo jatkuu myös apurahansaajan EU- tai ETA-

maassa tai sosiaaliturvasopimusmaassa asumisesta ja työskentelystä huolimatta, jos apurahansaajaan sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen määräysten nojalla.

104 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan EU:n sosiaaliturvan perusasetuksen 90 artiklan mukaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

kansaneläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun kansaneläkelain (568/2007) 77 §:n 3 momentti,
muutetaan 7 § sekä
lisätään 112 §:ään uusi 1 momentti, jolloin nykyinen 1 momentti siirtyy 2 momentiksi, seuraavasti:

7 §

Sosiaaliturva-asetus ja perusasetus

Tämän lain mukaista etuutta määrättäessä otetaan tarvittaessa huomioon, mitä seuraavissa asetuksissa säädetään:

1) sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 (*sosiaaliturva-asetus*);

2) sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 883/2004 (*perusasetus*).

112 §

Soveltamissäännös

Milloin tässä laissa viitataan sosiaaliturva-asetukseen, viittauksen katsotaan tarkoittavan myös perusasetusta, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tilanteissa, joissa henkilöön sovelletaan perusasetuksen 90 artiklan mukaan sosiaaliturva-asetusta, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki**sairausvakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä joulukuuta 2004 annetun sairausvakuutuslain (1224/2004) 18 luvun 6 § ja 8 §:n 1 momentin 5 kohta sekä 21 luvun 3 §:n otsikko,
 sellaisina kuin niistä ovat 18 luvun 6 § laeissa 1113/2005 ja 1264/2006 ja 8 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 1203/2007, sekä
lisätään 21 luvun 3 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

18 luku

Sairausvakuutusrahasto ja vakuutusmaksut

6 §

Ulkomailla asuvan eläkkeensaajan maksuvelvollisuus

Ulkomailla asuvan eläkkeensaajan, jonka sairanhoidon kustannusten korvaamisesta Suomi sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuihin palkattuihin työntekijöihin,

itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71, jäljempänä *sosiaaliturva-asetus*, tai sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004, jäljempänä *perusasetus*, perusteella vastaa, on suoritettava sairausvakuutuksen sairaanhoitomaksu myös sen jälkeen, kun hän ei enää ole tämän lain mukaan Suomessa vakuutettu.

8 §

Sairaanhoitovakuutuksen kulut

Sairausvakuutusrahastosta maksettavia sairaanhoitovakuutuksen kuluja ovat:

5) Suomessa vakuutetun ulkomailla saaman sairaanhoidon kulut, joiden korvaamisesta Suomi kansainvälisten sopimusten, sosiaaliturvasetuksen tai perusasetuksen perusteella vastaa, ja muualla kuin Suomessa vakuutetun Suomessa saaman sairaanhoidon kulut, kun hoito on annettu sosiaaliturvasetuksen, perusasetuksen tai Suomen tekemän sosiaaliturva- tai sairaanhoitosopimuksen perusteella, sekä kulut, joiden korvaamisesta on valtioiden välisellä sopimuksella luovuttu.

21 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

3 §

Soveltamissäännös

Kun tässä laissa viitataan sosiaaliturvasetukseen, viittauksen katsotaan tarkoittavan myös viittausta perusasetukseen, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta 30 päivänä joulukuuta 1993 annettuun lakiin (1573/1993) uusi 19 § seuraavasti:

19 §

Soveltamissäännös

Kun tässä laissa viitataan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 1408/71, viittauksen katsotaan tarkoittavan myös viittausta sosiaaliturvajärjestelmien

yhteensovittamisesta annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 883/2004, jollei tässä laissa toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

työttömyysturvalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä joulukuuta 2002 annetun työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 8 §:n 6 momentti, 5 luvun 9 ja 11 § sekä 6 luvun 7 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 luvun 8 §:n 6 momentti sekä 5 luvun 9 ja 11 § laissa 636/2004 ja 6 luvun 7 § laissa 1188/2009, sekä
lisätään 11 lukuun uusi 4 a § seuraavasti:

1 luku

Yleiset säännökset

8 §

Soveltamisala

Oikeus tämän lain mukaisiin etuuksiin on työttömällä, joka asuu Suomessa ja täyttää etuuden saamisen edellytykset siten kuin tässä laissa säädetään, jollei sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetusta neuvoston asetuksesta (ETY) N:o 1408/71, jäljempänä *sosiaaliturva-asetus*, tai sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksesta (EY) N:o 883/2004, jäljempänä *perusasetus*, taikka pohjoismaisesta sosiaaliturvasopimuksesta (SopS 135—136/2004) muuta johdu. Työnhakija, joka on perusasetuksen 64 artiklassa tarkoitetulla tavalla mennyt toiseen valtioon hakeakseen sieltä työtä, on oikeutettu saamaan toisessa valtiossa tapahtuvan työnhaun ajalta työttömyyspäivärahaa enintään kolmen kuukauden ajan.

5 luku

Työttömyyspäivärahan saamisen edellytykset

9 §

Toisessa valtiossa täyttyneet vakuutus- ja työskentelykaudet

Jos Suomen tekemän sosiaaliturvasopimuksen taikka sosiaaliturva-asetuksen tai perusasetuksen säännösten mukaan muussa valtiossa täyttyneet vakuutus- tai työskentelykaudet on luettava työssäoloeseen, edellytyksenä niiden huomioon ottamiselle on, että henkilö on työskennellyt Suomessa välittömästi ennen työttömyyttä palkansaajana vähintään neljä viikkoa tai yrittäjänä vähintään neljä kuukautta.

11 §

Työssäoloehto eräissä tilanteissa

Henkilölle, joka on saanut tämän lain mukaisesti työttömyyspäivärahaa sosiaaliturva-asetuksen tai perusasetuksen mukaisesti aikana, jona hän on hakenut työtä toisesta jäsenvaltiosta, ja joka ei ole kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun hän lähti maasta, palannut työnhakijaksi Suomeen, maksetaan työttömyyspäivärahaa uudelleen vasta, kun hän on ollut työssä tai 2 luvun 16 §:n mukaisessa koulutuksessa neljä viikkoa.

6 luku

Työttömyyspäivärahan määrä ja kesto

7 §

Päivärahakauden enimmäisaika

Peruspäivärahaa ja ansiopäivärahaa maksetaan yhteensä enintään 500 työttömyyspäivältä. Enimmäisaikaan luetaan myös sellaiset työttömyyspäivät, joilta henkilölle on maksettu työttömyysetuutta sellaisessa valtiossa, jossa sovelletaan sosiaaliturva-asetusta tai perusasetusta tai jonka kanssa Suomella on työttömyysturvaa koskeva sopimus.

Laskettaessa 1 momentin mukaista enimmäisaikaa otetaan soviteltuna työttömyyspäivärahaa maksettu määrä huomioon muunnettuna täysiksi työttömyyspäiväpäiviksi.

11 luku

Toimeenpanoa koskevat säännökset

4 a §

Ilmoitus menemisestä työnhakuun toiseen valtioon

Työ- ja elinkeinotoimiston on ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle tai työttömyyskassalle työnhakijan lähtemisestä työnhakuun perusasetuksen 64 artiklassa tarkoitetulla tavalla toiseen valtioon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 4 päivänä toukokuuta 2010